

Het Schoolondersteuningsprofiel

van

CBS De Hoeksteen, Oud-Beijerland

2019 - 2023

Vast te stellen: 14 oktober 2019

Inhoudsopgave

1. Inleiding

2. Het Schoolondersteuningsprofiel van CBS De Hoeksteen

2.1 Het fundament van CBS De Hoeksteen - Niveau 0

2.2 De leerkrachten van De Hoeksteen - Niveau 0'

2.3 De Interne ondersteuning van CBS De Hoeksteen - Niveau 1

2.5 De externe ondersteuning op CBS De Hoeksteen - Niveau 2

3. Professionalisering van leerkrachten & ontwikkeling van ons onderwijs

4. De financiering van de interne en externe ondersteuning binnen De Hoeksteen

1. Inleiding

Voor u ligt het schoolondersteuningsprofiel van CBS De Hoeksteen. Het Schoolondersteuningsprofiel maakt deel uit van het schoolplan en het protocol zorgstructuur van onze school. Voor de visie en de missie van de school verwijzen wij naar het schoolplan.

Het Schoolondersteuningsprofiel bestaat uit de basisondersteuning en de extra ondersteuning. De basisondersteuning is op alle scholen in de Hoeksche Waard hetzelfde. Deze kunt u lezen in de begeleidende brief met algemene informatie bijlagen. Daarnaast bieden wij, net als alle andere scholen ook extra ondersteuning. Welke ondersteuning wij bieden, kunt u in dit Schoolondersteuningsprofiel lezen.

De Hoeksteen is een school in ontwikkeling, dat betekent dat we ambities hebben waar we jaarlijks aan werken. Dit schoolondersteuningsplan is daarom geen statisch stuk, maar een plan in ontwikkeling dat door de komende vier jaar heen steeds zal worden bijgesteld. Jaarlijks wordt het in het team en de MR besproken om te zien waar we staan en onze successen in de gemaakte ontwikkelingen te vieren.

Ouders & de school

Als ouder bent u de belangrijkste persoon in de wereld van uw kind. U kent uw kind het langst, de school en de medewerkers op de school zijn slechts (intensief betrokken en deskundige) voorbijgangers. Daarom vinden wij een goede communicatie van belang. U heeft al van alles meegemaakt met uw kind en kent uw kind het best. U bent ervaringsdeskundige wat uw kind aangaat.

Wat betreft onderwijs hebben de medewerkers van school kennis en kunde in huis.

Samen, in gesprek met elkaar, willen we met u zoeken naar hoe we het beste aan kunnen sluiten bij uw kind zodat uw kind het beste tot leren komt en met plezier naar school gaat.

Mocht de onderstaande uitleg niet voldoende zijn dan kunt u de intern begeleider of de directeur van de school vragen om uitleg of informatie opzoeken op de website van Samenwerkingsverband Passend Primair Onderwijs Hoeksche Waard: www.swv2804.nl. Daar vindt u ook telefoonnummers van de helpdesk.

2. Het Schoolondersteuningsprofiel van CBS De Hoeksteen

Hoe ziet ons Ondersteuningsprofiel eruit? Hoe ziet het aanbod op onze school eruit?

We onderscheiden vier niveaus in ons ondersteuningstraject

Niveau 0 fundament

Niveau 0' de leerkracht

Niveau 1 interne ondersteuning

Niveau 2 externe ondersteuning

In het kort:

- De leerkracht die zich zorgen maakt en niet meer weet wat te doen kan hulp vragen aan de intern begeleider op de school (niveau 1).
- Deze kan vervolgens hulp vragen bij de externe experts zoals een orthopedagoog, de schoolbegeleidingsdienst enz. (niveau 2).
- Als de ondersteuning van de basisschool en de hulp van externe experts niet voldoende blijken te zijn, wordt uw kind door de school aangemeld bij de Ondersteuningscommissie (niveau 3).
Let wel: scholen zijn verplicht stap 1 en stap 2 te doen voor de aanmelding. Dan pas kan de school uw kind aanmelden bij de Ondersteuningscommissie.

Centraal staat in dit traject wat heeft uw kind nodig om optimaal te presteren en/of te komen tot gewenst gedrag of goed welbevinden. Alle ondersteuning is gericht op het optimaliseren van het handelen van de leerkracht. U wordt van de stappen op de hoogte gehouden door de school. Wij zullen ook geen aanmelding doen zonder uw toestemming.

Niveaus 1 en 2 duren minimaal 6 maanden waarbij niveau 2 minimaal 3 maanden duurt. Bij zeer ernstige situaties kan de school afwijken. We noemen dit een beredeneerde afwijking.

Een toelichting op bovenstaande niveaus volgt hieronder.

2.1 Het fundament van CBS De Hoeksteen - Niveau 0

- CBS De Hoeksteen is een open Christelijke basisschool. Ieder mens is gelijkwaardig, maar niet iedereen is hetzelfde. Zo ontwikkelt elk kind zich op zijn eigen, persoonlijke manier. We vinden het belangrijk dat het eigene van elk kind gerespecteerd wordt en dat zijn gevoel van eigenwaarde en zijn zelfvertrouwen beschermd en vergroot worden.
Als één van de zestien scholen van Christelijke Scholengroep De Waard wil onze school een **waardevolle en inspirerende basis** vormen bij ieder kind. Kenmerkend voor onze school is het sterke sociale karakter. Wij passen de principes van coöperatief leren intensief toe. Naast goede instructie op meerdere niveaus door een leerkracht, zijn het ook de leerlingen die elkaar uitleg en informatie geven, elkaar helpen en samen zoeken naar oplossingen. In ons prachtige nieuwe schoolgebouw, met open lokalen, versterken we in woord en daad het groepsdoorbrekend en zelfregulerend leren.
- Op onze school zorgen we **samen** voor rust, structuur en regelmaat. We gebruiken ondersteunende didactische structuren en hebben heldere afspraken met elkaar. We streven er vanaf groep 3 naar om te werken met klassen van 25 leerlingen; het maximum ligt op 35 leerlingen. In schooljaar 2019/2020 kent de school een gemiddelde groepsgrootte van 21 leerlingen. Vanaf 25 leerlingen zorgt de school voor extra ondersteuning binnen de groep. Het team van De Hoeksteen vindt het belangrijk dat kinderen zich optimaal kunnen ontwikkelen in een veilige omgeving.
- Door middel van het leerlingvolgsysteem, in alle groepen, wordt de ontwikkeling van het kind goed in de gaten gehouden. De leerlingdossiers zijn goed opgebouwd en de school werkt handelingsgericht. Dit houdt in dat elk kind op zijn/haar niveau wordt ingedeeld in het groepsplan. Hierin staat beschreven aan welke doelen de komende weken gewerkt gaat worden. Na de betreffende periode worden de plannen geëvalueerd.

- In onze visie is de school een samenleving-in-het-klein: een oefenplaats waarin de kinderen de kans krijgen goed te leren functioneren in de maatschappij. In de klas, op het schoolplein en tijdens het overblijven krijgt een kind te maken met situaties waar het leert om voor zijn mening uit te komen en tevens respect te hebben voor mensen die anders zijn of anders denken. Hierbij hanteren we schoolbrede afspraken 'Zo gaan wij met elkaar om'.
- De school hanteert uniforme gedragsregels, ook t.a.v. dag- en weektaken en zelfstandig werken. In de groepen wordt met de methode 'Leefstijl' gewerkt aan de sociaal-emotionele ontwikkeling, waarbij kinderen tools krijgen om zich op dit vlak te 'redden'.
- De Hoeksteen is één van de scholen die de resultaten op dit gebied goed zichtbaar kan maken. We werken met een registratiesysteem voor sociaal-emotionele ontwikkeling 'Op School' waarin we de visie van ouders, kinderen en de leerkracht op de leerling integreren. Door het afnemen van een enquête Sociale veiligheid bij onze leerlingen krijgen wij een nog beter beeld. Ouders kunnen de school van cruciale informatie voorzien en ze kunnen waardevolle tips geven voor de aanpak van hun kind. We vinden het belangrijk om gebeurtenissen die ook voorkomen in de samenleving. Op De Hoeksteen stimuleren we een leerlingen te zoeken naar kansen voor een kind, om niet vanuit problemen te denken, en om hierover heldere afspraken te maken. De ouderbetrokkenheid vinden wij heel belangrijk.
- Via WMK hebben wij inzicht in de veiligheidsbeleving van leerlingen en personeel en in de incidenten die zich op het gebied van sociale veiligheid op school voordoen. Het Sociaal Veiligheidsbeleid CSG De Waard is ook van toepassing op onze school. Hierin en in de Zorgstructuur, het Anti-pestprotocol en het Gedragsprotocol staat beschreven hoe we incidenten voorkomen en afhandelen.
- In de school zijn kennis en vaardigheden aanwezig aangaande gedragsproblematiek.
- Wij hebben een beschreven en beredeneerd aanbod voor groep 1 tot en met 8.
- We laten leerlingen met een achterstand zo lang mogelijk bij hun jaargroep meegaan. We hebben ervaring met het werken remediërende programma's, zoals maatwerk en specifieke aangepaste delen van de leerlijnen.
- De school heeft een beschreven beleid op het gebied van dyslexie en/of ernstige leesproblemen. Wij werken ten aanzien van ernstige leesproblematiek o.a. met het programma Bouw! De school kent de volgende 2 dyslexie-aanpakken:
 - Leerlingen met een milde vorm van dyslexie worden begeleid in de leesgroep olv de leerkrachten en ouders.
 - Leerlingen met ernstige dyslexie worden aangemeld bij Educto en in samenwerking wordt een plan opgesteld. Hierbij wordt ook de spelling opgenomen. In de groepen 7 en 8 wordt de normering van de spellingtoets ook aangepast naar 60%.
- Binnen de school zijn voldoende materialen aanwezig om te variëren in oefen- en verwerkingsvormen, zoals concrete rekenmaterialen, knutselmaterialen, computers, puzzels en spellen die bij diverse leerlijnen horen.
- De school beschikt over voldoende uitdagende materialen, waar kinderen zelfstandig mee kunnen werken. Deze zijn verzameld in een pluskast.
- De school heeft voor elk vakgebied specifieke afspraken gemaakt over de opbouw / aanpassing van de leerlijn, zodat deze effectief mogelijk wordt aangeboden, en aanpassingen specifiek voor bepaalde typen leerlingen. De school beschikt over aangepaste, remediërende methode-materialen. Het aanbod voor elk vak wordt in een tweejaarlijkse cyclus geëvalueerd.
- Rekenen, spelling, technisch lezen en begrijpend lezen zijn groepsdoorbrekend georganiseerd, waardoor sommige leerlingen in een lagere of hogere jaargroep kunnen werken, beter aansluitend bij hun niveau.
- De leerkrachten bieden, als dat nodig is, kinderen en ouders materialen aan om kinderen thuis extra met de besproken spellingregels / lesstof te laten oefenen.
- Op De Hoeksteen is kennis van hoogbegaafdheid en is een protocol voor hoogbegaafdheid in gebruik.
- Wij hanteren een Protocol Medicijnverstrekking & Medische Handelingen. Binnen de school is

echter geen specifieke medische deskundigheid aanwezig. De medewerkers van de school voeren geen specifiek medisch verzorgende handelingen uit omdat zij hiertoe niet zijn opgeleid.

- In de beide schoolgebouwen
 - kunnen personen met een rolstoel overal komen. De gebouwen zijn gelijkvloers en toegankelijk voor rolstoelen en zijn allebei voorzien van MiVa-toiletten, waar medische hulp geboden kan worden op de daarin aanwezige tafels
 - zijn ruimtes waar leerlingen de gelegenheid hebben om samen te werken.
 - zijn ruimtes waar kinderen in kleine groepjes van minimaal 4 kinderen 1 op 1 begeleid kunnen worden
 - kunnen prikkelarme plekken gecreëerd worden en er zijn voldoende rustige / afgeschermdde werkplekken waar in voldoende mate gebruik van kan worden gemaakt.
 - is tijd en ruimte voor de leerling om, indien noodzakelijk dan wel gewenst, geïsoleerd te kunnen leren en/of werken
 - zijn ruime lokalen, een multifunctionele hal en een speellokaal waar voldoende mogelijkheden zijn om anders leren of andere werkvormen toe te passen.
 - zijn voldoende EHBO-dozen aanwezig die voldoende hulpmiddelen bevatten.
 - liggen de medische benodigdheden op een afgesproken, veilige plaats, die altijd toegankelijk is.
 - zijn klassenmanagement en zelfstandig werkafspraken zo opgezet dat leerlingen, óók bij de afwezigheid van toezicht, volgens deze principes taakgericht blijven werken.
- De school ondersteunt haar aanbod, waar nodig, door samenwerking met ketenpartners. Voor het welzijn van de leerling en zo goed mogelijk aansluiten op bij de onderwijs- en ondersteuningsbehoeften vinden we deze samenwerking belangrijk. We overleggen onderling indien nodig en als dit is toegestaan door ouder(s)/verzorger(s):
 - Peuterspeelzaal Spelenderwijs
 - Het KDV en de BSO van Kivido
 - Kangoeroegroep: We werken op het gebied van hoogbegaafdheid samen met de andere scholen binnen CSG De Waard
 - RT-bureau's, waaronder Educto, zodat kinderen onder of na schooltijd op school individuele begeleiding krijgen
 - Schoolmaatschappelijk Werk,
 - Jeugdteam
 - jeugdbescherming
 - Integrale vroeghulp (Stichting MEE).
 - Wijnmaalen Logopedie
 - fysiotherapeut / ergotherapeut
 - Auris-stichting
 - Yulius en Lucertis (indien ingeschakeld door ouders)
- De school heeft een basisarrangement. Dit staat elders omschreven.
- We streven er vanaf groep 3 naar om te werken met klassen van 25 leerlingen; het maximum ligt op 35 leerlingen. Vanaf 25 leerlingen zorgt de school voor extra ondersteuning binnen de groep. In schooljaar 2019-2020 kent de school een gemiddelde groepsgrootte van 22 leerlingen.

2.2 De leerkrachten van De Hoeksteen - Niveau 0'

- De Hoeksteen heeft een professioneel en enthousiast team met oog voor ieder kind.
- Het team bestaat uit leerkrachten met veel ervaring en leerkrachten met nieuwe input vanuit de opleiding.
- De leerkrachten stemmen de verwerkingsopdrachten af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen en creëren een veilig pedagogisch klimaat, waarin leerlingen goed tot ontwikkelen en leren komen.

- De leerkrachten stemmen de verwerkingsopdrachten af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen. Dit gebeurt volgens het IGD/EDI-model en vooral door convergente differentiatie. Bij **convergente differentiatie** is er een minimumdoel voor de groep als geheel. Alle leerlingen doen mee aan de klassikale instructie. Daarna gaan de kinderen de leerstof zelfstandig verwerken, zodat de leerkracht tijd heeft om de 1* leerlingen verlengde instructie te geven en de leerlingen die meer verdieping behoeven kort van instructie te voorzien.
- De leerkrachten signaleren vroegtijdig welke leerlingen ondersteuning nodig hebben en volgen de ontwikkeling van uw kind zorgvuldig aan de hand van het leerlingvolgsysteem, zowel op cognitief gebied als op sociaal-emotioneel gebied.
- Het klassenmanagement is er vanaf groep 1 op gericht dat dat leerlingen korte momenten van zelfstandig werk hebben en vaak een moment van instructie en reflectie krijgen. Zij leren structureel omgaan met uitgestelde aandacht
- De teamleden
 - zorgen voor een prettige en gestructureerde leeromgeving
 - werken handelingsgericht
 - handelen vanuit verkennen en benoemen de onderwijsbehoeften van leerlingen o.a. door observatie, gesprekken en het analyseren van toetsen. Zo volgen en analyseren zij de ontwikkeling van de leerlingen.
 - signaleren vroegtijdig welke leerlingen ondersteuning nodig hebben
 - stellen voor leerlingen die een V scoren een individueel handelingsplan op wat zij tussentijds evalueren.
 - Alle leerkrachten werken op basis van klassenmanagement en instructiemodellen met behulp waarvan leerlingen maximaal worden ondersteund in een eigen activiteitenprogramma. Zij passen een andere instructie toe als de gehanteerde instructie niet aanslaat.
 - zijn goed in staat om te werken met korte opdrachten, directe feedback, inzet van de instructietafel, schaduwroosters met weektaken, inzet van MAB-materiaal, hulpkaarten, diverse aanpakken, enz.
 - zijn goed in staat een gedragsplan uit te voeren binnen de groep.
 - zijn goed in staat de kinderen individuele aandacht te geven en hen pedagogisch te ondersteunen en passen meestal goede interventies toe om een veilig schoolklimaat te waarborgen, zoals door het voeren van gesprekjes, positieve feedback, zorg leren dragen voor eigen materialen en gedrag, maatjesleren, het toepassen van leefstijl
 - leren de leerlingen op basis van een programma voor sociaal-emotionele ontwikkeling om te gaan met elkaars verschillen, ook wat betreft leerstijl
 - observeren de leerlingen en brengen met het leerlingvolgsysteem Op-school de sociale competenties van de leerlingen in beeld en verwerken dit zo nodig in samenspraak met de ib'er in een sociaal emotioneel handelingsplan
 - zijn in staat om, volgens individuele handelingsplannen, gedurende de lessen maximaal 5 leerlingen zeer specifieke begeleiding te geven op gedrags- en/of didactisch gebied, passend bij hun onderwijsbehoeften, zonder andere leerlingen in de groep te kort te doen
 - brengen 4x per jaar lesbezoeken aan elkaar. Vooraf maken zij tezamen een lesontwerp waarbij ze aangeven waarop ze bij elkaar willen kijken en elkaar van feedback willen voorzien. Het Gezamenlijk Lesontwerp kan betrekking hebben op didactiek, orthopedagogiek, orthodidactisch handelen of klassenmanagement. De leerkrachten reflecteren zo op hun eigen rol en het effect van hun gedrag op het gedrag van leerlingen, ouders, collega's
 - werken veel samen: door goede onderlinge afstemming tussen teamleden kunnen zij leerlingen met een specifieke ondersteuningsvraag eenduidig benaderen. Zij kennen veel ongestructureerde intervisiemomenten.
 - werken samen met hun leerlingen. Ze betrekken hen bij de analyse en benutten de ideeën en oplossingen van leerlingen. Dit gebeurt o.a. door individuele leerlinggesprekken, het

inzetten van leerling-ouder-leerkracht gesprekken en in de toekomst middels het werken met een portfolio. Zij stimuleren samenwerken & coöperatief leren, onder andere bij tutorlezen en andere vormen van tutorleren. Zij maken gebruik van meerdere vormen van door de kinderen zelf opgestelde kindplannen. Daarnaast heeft de school een leerlingenraad die om de week bij elkaar komt.

- werken samen met ouders. Ze betrekken hen als ervaringsdeskundige en partner bij de analyse van de situatie en het bedenken en uitvoeren van de aanpak. Daarnaast vragen leerkrachten ouders naar hun kijk op de onderwijs- en ondersteuningsbehoeften die hun kind nodig heeft, in het bijzonder bij leerlingen met specifieke zorg- en onderwijsbehoeften. Zij vinden het belangrijk om gezamenlijk zoveel mogelijk consistent gedrag richting het kind te laten zien.
- zetten stagiairs en onderwijsassistenten gericht in om met hen aan specifieke ondersteuningsbehoeften te kunnen voldoen.
- Binnen het team hebben verschillende teamleden veel ervaring met de begeleiding van leerlingen
 - die behoefte hebben aan kortdurende, afwisselende taken
 - gedragsproblemen en agressie binnen de groep of leerlingen met beperkingen op het sociaal-emotionele vlak en intermenselijke interactie in de vorm van het gebruik van plustaal, grenzen stellen, consequent gedrag verwachten, positief benoemen, zelfbeeld versterken, inzet van medeleerlingen daarbij, coöperatief werken, toepassing van het IGDI-model, inzet van Leefstijl en nog veel andere vormen.
 - met een fysieke beperking, zoals leerlingen die rolstoelafhankelijk zijn, diabetes hebben, leerlingen met ernstige voedselallergie
 - met een vorm van autisme
 - met ernstige leesproblemen en dyslexie.
 - met ernstige rekenproblemen
 - een achterstand op ieder vakgebied. Deze leerlingen krijgen een aanbod dat past bij hun ontwikkeling.
 - NT2 leerlingen
 - hoogbegaafde leerlingen.
 - hoogsensitieve leerlingen
- Voor leerlingen die behoefte hebben aan ondersteuning vanwege ernstige lees/spellingsproblematiek en/of lees/spellingsachterstand geldt dat
 - de school beschikt over aangepaste methode-materialen
 - als er een 'Daisy speler' nodig is kan de school voorzien in de nodige informatiedragers met daarop de gesproken teksten.
 - de school kan in de groep software installeren waarmee pdf bestanden voorgelezen worden.
 - de school werkt met Nieuwsbegrip (begrijpend lezen) waarbij teksten voorgelezen kunnen worden door het chromebook.
 - de school werkt met Chrome waarbij teksten spraakgestuurd getypt kunnen worden.
 - zij kunnen worden ondersteund door middel van de inzet van vergrote materialen, leesliniaal, de 'Daisy speler', software om pdf teksten voor te lezen, verlengde leestijd, tutorlezen en ondersteuning in groep 8 op de laptop als ouders deze aanschaffen voor de overgang naar VO mbv Kurzweil
 - in samenspraak met leerling kan besloten worden een spellingsregel op de tafel te plakken.
 - de school gebruik maakt van het digitale programma BOUW.
 - zij, indien nodig, extra tijd krijgen bij het uitvoeren van hun taken, worden gekoppeld aan een leesmaatje of door de leerkracht auditief worden ondersteund.
- Voor de begeleiding van leerlingen die behoefte hebben aan taalstimulering (bijv. vanwege dysfasie of NT2) geldt dat
 - zij een breder woordenschaataanbod krijgen tijdens de talige activiteiten. Zowel in de taalmethode als in de kleutermethode 'Sil op school' wordt onderscheid gemaakt in NT1 en

NT2 woorden. In de lerarenhandleidingen van de zaakvakken worden verwachte moeilijke begrippen aangekondigd.

- zij voor en tijdens taalactiviteiten de gelegenheid krijgen om de woordenschat uit te breiden, d.m.v. pre-teaching
- zij voorafgaand aan de zaakvakken de gelegenheid krijgen de leesgedeelten door te lezen en te onderzoeken op moeilijk woordgebruik.
- Voor de begeleiding van leerlingen met een fysieke uitdaging & ondersteuningsbehoefte geldt dat
 - bij uitstapjes hulpouders worden ingeschakeld
 - leerlingen en groepen leerlingen vanaf groep 0 leren om elkaar te helpen
 - we bij de groepsverdeling of het plannen van activiteiten binnen en buiten het gebouw rekening houden met de begeleiding die deze leerlingen nodig hebben
 - Bij bewegingsactiviteiten zoeken leerkrachten naar een bij de onderwijsbehoeften passende invulling.
 - De leerkrachten / de onderwijsassistent ruimen tijd in voor kinderen die bijpassende extra begeleiding nodig hebben op het gebied van onderwijs.
 - BHV'er ruimt tijd in voor kinderen die onder schooltijd medische begeleiding nodig hebben
 - doordat (een deel van) de bewegingslessen worden gegeven door een vakleerkracht of groepsleerkracht die in staat is om sommige (spel)oefeningen aan te passen aan de mogelijkheden van de leerlingen
- Voor leerlingen die ondersteuning nodig hebben op het sociaal-emotionele vlak en intermenselijke interactie (alle vormen uit het autistisch spectrum) geldt dat
 - de leerkrachten ervaring hebben met het plannen en uitvoeren van individuele gesprekken met leerlingen, die daar behoefte aan hebben.
 - de leerkracht momenten weten te vinden waarop hij/zij met de leerling kan overleggen over zijn/haar gedrag.
 - de klassenorganisatie en het programma zo gestructureerd zijn dat onrust zoveel mogelijk wordt voorkomen. Wijzigingen in het programma bespreekt de leerkracht vooraf met deze leerlingen.
 - de leerkracht in staat is gedrag te herkennen, preventieve maatregelen te nemen en curatief aan te pakken indien uitingen het leerklimaat in de klas verstoren.
 - de leerkracht in > 75% van de gevallen kan beschikken over kortdurende extra handen in de klas indien er zich gedragscalamiteiten voordoen (onderwijsassistent, ib'er, adjunct-directeur, directeur).
 - Speciale aandacht wordt gegeven aan de communicatie en zo nodig instructie en coaching van de ouders om gezamenlijk zoveel mogelijk consistent gedrag richting het kind te laten zien.
- Voor de begeleiding van meer- en hoogbegaafde leerlingen geldt dat
 - de school werkt met verrijkingsmappen en een bijpassend klassenmanagementsysteem voor leerlingen die meer aankunnen en behoefte hebben aan uitdagender werk.
 - de leerkrachten, in samenspraak met deze leerlingen, hen tijd en ruimte te geven (in de breedste zin) om hun eigen ontwikkeling vorm te geven, waarbij wel passende eisen worden gesteld aan inhoud en tempo. Dit type leerling wordt hierin gekend.
 - de leerkrachten oog hebben voor de sociaal-emotionele kant van deze leerlingen. Zij passen hun groepsaanbod op sociaal emotioneel vlak daarop aan. Zij overleggen hierover ontwikkeling met de ouders.
 - de school faciliteert ruimte voor de 'kangoeroeklas'. In deze klas wordt onderwijs verzorgd aan hoogbegaafde leerlingen. De 'kangoeroeklas' komt één dagdeel per week bij elkaar. De kinderen krijgen een speciaal programma aangeboden met daarin activiteiten gericht op sociaal-emotionele ontwikkeling, activiteiten gericht op kennis en vaardigheden en individuele projecten op basis van de eigen keuze van de leerling. Leerlingen die sociaal-emotionele problemen hebben kunnen aangemeld worden voor de Kangoeroeklas.

- de leerlingen die de kangoeroeklas bezoeken per rapportperiode worden besproken met de leerkracht van de kangoeroegroep.
- Verschillende leerkrachten zijn in het bezit van certificaten: Ik leer anders, Leefstijl, hoogbegaafdheid, NT2, kindercoach, rekenproblemen, dyslexie

2.3 De Interne ondersteuning van CBS De Hoeksteen - Niveau 1

Op de school werken:

- twee **ib'ers** voor gezamenlijk 24 uur per week. Zij worden betrokken wanneer er complexe onderwijs- en ondersteuningsbehoeften worden gesignaleerd bij een leerling. Zij coördineren de basis en extra ondersteuning voor alle leerlingen die deze zorg nodig hebben vanwege leer- en/of gedragsproblemen en denken met leerkrachten mee bij de ondersteuning van (zorg)leerlingen, bij het voeren van (zorg)gesprekken en bij het planmatig handelen. Zij hebben de opleiding Master Educational Needs afgerond en één van hen is afgestudeerd op leerlingen met aandachtsstoornissen.
- drie **onderwijsassistenten**, gezamenlijk voor 60 uur. Zij ondersteunen de leerkrachten in groepen met grote ondersteuningsbehoeften en begeleiden groepjes leerlingen. Zij hebben ervaring met het begeleiden van leerlingen met uiteenlopende ondersteuningsbehoeften. Zij begeleiden leerlingen onder eindverantwoordelijkheid van de leerkracht.
- een **rekenspecialist**. Zij heeft een paar jaar geleden de opleidingen tot rekenspecialist & rekencoördinator afgerond en bewaakt inhoud van het rekenonderwijs. Zij wordt betrokken bij leerlingen met rekenproblemen. De rekenspecialist ondersteunt leerkrachten op rekengebied door het geven van adviezen en maakt plannen om het rekenonderwijs te verbeteren. Zij bespreekt met de leerkracht en ib'er wat het aanbod wordt voor de betreffende leerling en welke stappen ondernomen moeten worden.
- een **begaafdheidsspecialist**. Zij heeft kennis van en zicht op het onderwijsaanbod voor begaafde leerlingen. Zij wordt ingezet wanneer een leerling gesignaleerd wordt vanuit de Sidi-3 signaleringsvragenlijst. Zij bespreekt met leerkracht en ib'er wat het aanbod wordt voor betreffende leerling en welke stappen ondernomen moeten worden.
- een **Taal/leesspecialist in opleiding**. Zij ondersteunt in de nabije toekomst leerkrachten op taal/leesgebied door het geven van adviezen en maakt plannen om het taal/leesonderwijs te verbeteren. Zij bespreekt met de leerkracht en ib'er wat het aanbod wordt voor de betreffende leerling en welke stappen ondernomen moeten worden.
- een **specialist anders leren / beelddenken**. Zij heeft specifiek kennis met betrekking tot beelddenken. Zij kan onderzoek verrichten en leerlingen, ouders en leerkrachten van adviezen voorzien, om de leerling dusdanig te ondersteunen dat hij zich de stof makkelijker eigen maakt. Daarnaast is er nog een leerkracht met opleiding Beelddenken in de school.
- Op onze school werken **twee kindercoaches** die hun specifieke vaardigheden inzetten om leerlingen te begeleiden en daar andere collega's mee kunnen ondersteunen.
- drie BHV'ers in de school met de nodige kennis van EHBO, reanimatie e.d.
- een aantal teamleden die Leefstijl-gecertificeerd zijn.

Onze school heeft de vacature **gedragsspecialist** open staan. Deze functie moet de komende vier jaar ingevuld worden. De gedragsspecialist heeft kennis van en wordt ingeschakeld bij een leerling met specifieke gedragsproblemen. Zij bespreekt met leerkracht de gedragsaanpak en stemt af met ib'er.

2.4 Specifieke onderwijsondersteuning op CBS De Hoeksteen

Door het fundament dat onder de ondersteuning van leerlingen ligt en de hiervoor beschreven vaardigheden van de teamleden, kan het team van De Hoeksteen goed aansluiten op de specifieke ondersteuningbehoeften van leerlingen met de volgende ondersteuningsbehoeften:

- leerlingen met behoefte aan kortdurende, afwisselende taken
- leerlingen met fysieke beperkingen of die medische ondersteuning nodig hebben

- leerlingen die behoefte hebben aan ondersteuning vanwege beperkingen op het sociaal-emotionele vlak en intermenselijke interactie (alle vormen uit het autistisch spectrum)
- leerlingen die behoefte hebben aan ondersteuning vanwege ernstige leesproblematiek en/of leesachterstand
- leerlingen die behoefte hebben aan ondersteuning vanwege ernstige spellingsproblematiek en/of spellingsachterstand
- leerlingen die behoefte hebben aan ondersteuning vanwege ernstige rekenproblematiek en/of rekenachterstand
- leerlingen die behoefte hebben aan taalstimulering (vanwege bijv. dysfasie of NT2)
- leerlingen die ondersteuningsbehoefte hebben vanwege hun hoogbegaafdheid
- leerlingen die ondersteuningsbehoefte hebben t.a.v. hun werkhouding

Wij bieden geen aparte zorgarrangementen voor individuele leerlingen met speciale onderwijsbehoeften. Ons Passend Onderwijs-budget wordt voornamelijk ingezet op het versterken van de Basisondersteuning op niveau 0, 0' en 1. Door de inzet van onderwijsassistenten zijn teamleden meer gefaciliteerd om kleine groepen leerlingen en individuele leerlingen te begeleiden. Het Passend Onderwijs-budget wordt niet ingezet voor een individuele leerling.

2.5 De externe ondersteuning op CBS De Hoeksteen - Niveau 2

Buiten onze school kan De Hoeksteen een beroep doen op verschillende externe deskundigen:

- CSG De Waard heeft een orthopedagoog in dienst, die zonodig de intern begeleider en de leerkracht ondersteunt bij het begeleiden van een leerling met speciale onderwijsbehoeften. Deze orthopedagoog kan ook nascholingen aan het team geven.
- Er kan hulp aangeboden worden door onze logopedist om de spraak- taal ontwikkeling te versterken
- Educto, voor intensieve leesbegeleiding, is binnen ons schoolgebouw gevestigd.
- De Kangoeroeklas is een faciliteit voor hoogbegaafde leerlingen.
- Op het gebied van gedrag en opvoeding kan een beroep gedaan worden op onze schoolmaatschappelijk werker (SMW) Sara Ramzani. Zij biedt hulp in de opvoeding en gedrag en op het sociale vlak. Zij is onderdeel van het jeugdteam en kan zonodig doorverwijzen binnen dit team.

De externe experts gaan niet alleen aan de slag met de leerling, maar ook met de leerkracht. Er is nauw contact tussen externe en de ib'ers van de school.

In sommige situaties kan het zijn dat we met de externe ondersteuning niet de ontwikkeling zien, die we zouden moeten zien. De school is dan handelingsverlegen. De orthopedagoog speelt dan een belangrijke rol bij het proces om te kijken of een leerling op de juiste plaats zit in het basisonderwijs. Dit proces duurt minimaal 3 maanden.

3. Professionalisering van leerkrachten & ontwikkeling van ons onderwijs

De komende 4 jaar willen we inzetten w.b. professionalisering van leerkrachten op de volgende onderwerpen:

- 2018-2019: Zelfregulerend leren als basis - teamscholing
- 2018-2019: hoogbegaafdheid: ten minste één collega neemt deel aan specifieke scholing
- 2019-2020: Scholing taalspecialisten
- 2019-2020: Scholing NT2 specialisten
- 2020-2021: Versterken Sociale Vaardigheden / Leefstijl - teamscholing
- Scholing gedrags- en taalspecialist

Alle protocollen worden, conform ons kwaliteitsbeleid, geëvalueerd, aangepast en opnieuw vastgesteld. De volgende protocollen krijgen hierbij nadrukkelijk aandacht:

- 2018-2019: ondersteuningsstructuur
- 2018-2019 of 2019-2020: hoogbegaafdheid
- 2018-2019: leesproblemen en dyslexie
- 2019-2020: gedragsprotocol

4. De financiering van de interne en externe ondersteuning binnen De Hoeksteen

Om passend onderwijs vorm te geven ontvangt het samenwerkingsverband geld van de overheid. Van dit geld gaat in 2019 een bedrag van €300,- per kind naar het bestuur van de school.

Op onze school hebben wij €55.200,- ontvangen voor passend onderwijs.

Stichting Samenwerkingsverband Passend Primair Onderwijs Hoeksche Waard Blezenvijver 5 3297 GK Puttershoek www.swv2804.nl		Begroting inzet middelen Passend Onderwijs 2019	
A: Schoolgegevens: Naam school CBS De Hoeksteen Plaats Oud-Beijerland Bestuursnummer 41127 Brinnummer 13KD Aantal schoolweken 39,2			
B: Berekening van de overdracht voor bekostiging basisondersteuning Kalenderjaar 2019 Aantal leerlingen per 1-10-18 184 Bedrag per leerling volgens begroting 2019 € 300,00			
C: Normbedragen loonkosten per klokuur: Onderwijzend Personeel € 42,50 Onderwijs Ondersteunend Personeel € 26,25		D: Opbouw budget Passend Onderwijs / arrangementen in geld: 1. Standaard budget 2019 basisondersteuning € 55.200 Andere inkomsten in het kader van Passend Onderwijs 2. Geen Totaal budget Passend Onderwijs SWV € 55.200	
E: Specificatie begrote bestedingen:			
		gemiddeld aantal uren per week	bedrag
Inzet interne begeleiding	OP		€ -
	OOP		€ -
Preventieve of remedial teaching binnen en buiten de groep/extra handen in de groep / gericht op ondersteuning van het onderwijs aan leerlingen bijv. Bouw!	OP		€ -
	OOP	44	€ 45.276
Trainingen gericht op ondersteuning van het onderwijs aan leerlingen (door internen of externen verzorgd) bijv. Rots en water, Meldenvijni	OP		€ -
	OOP		€ -
	Extern ingekocht		€ 1.200
Externe ondersteuning o.a. Marald Miens, Jet Barendrecht, Jolande Bisschop, enz.	OP		€ -
	OOP		€ -
Interventies in bijzondere situaties	OP		€ -
	OOP		€ -
Inzet ten behoeve van hoogbegaafdheid (bijv. Plusklas of kangoeroeklas)	OP		€ -
	OOP		€ -
Kosten intelligentieonderzoek op verzoek van de Ondersteuningscommissie			€ -
Kosten studies, trainingen, cursussen op individueel en teamniveau			€ 2.800
Te weten: div hulpmiddelen			€ 1.500
Onvoorziën			€ -
			€ -
			€ -
Kosten orthopedagoog en lb en Kangoeroeklas € 26,90 p lin + kangoeroe			€ 6.150
			€ -
			€ -
		TOTAAL	€ 56.926
F: Totalen budget en bestedingen:			
Indicatie ondersteuningsbudget Lumpsum			
Totaal budget Passend Onderwijs SWV 's	€ 55.200	Onderbesteding ondersteuningsbudget SWV's	€ -
Totaal begrote bestedingen Passend Onderwijs	€ 56.926	Begrote bestedingen ten laste van Lumpsum	€ 1.726